

Puolustusministeriö
Puolustusvoimat

6.5.2010

Puolustusvoimien tilintarkastuskertomus vuodelta 2009

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa Puolustusvoimien tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2009 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus annetaan sekä puolustusministeriölle että Puolustusvoimille.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti, ja se on kohdistunut valtion talousarviosta annetun asetuksen 63 §:n tarkoittamaan tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja tuloksellisuuden laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja, JHTT Jani Leinonen ja johtava tuloksellisuustarkastaja Petri Nurmi. Tarkastusta on valvonut tilintarkastuspäällikkö Hannu Taunula.

Tilinpäätös

Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein.

Talousarvion toteutumalaskelman yhteydessä esitettävän talousarviomomentin 27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot) valtuuksien käytön tarkastuksessa on havaittu, että Puolustusvoimat on vuonna 2009 käyttänyt talousarvion ja valtion talousarviosta annetun lain 10 § vastaisesti yhteensä 1,2 miljoonaa euroa valtuutta, joka ei ole ollut käytettävissä vuonna 2009.

Tilinpäätöslaskelmat on laadittu muilta osin säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitettävät tiedot on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti.

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO

Tuloksellisuuden kuvaus

Toiminnallista tehokkuutta koskevien tietojen sisältöä ja esittämistapaa ja niiden perustana olevaa laskentatoimintaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Tuotosta ja laadunhallintaa koskevien tietojen osalta on tarkastettu, onko suoritteiden määrästä ja julkishyödykkeistä esitetty olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Toiminnallista tehokkuutta kuvaavina tietoina on esitetty maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat ja tulosalueittaisia menotietoja sekä muutamia tuottavuutta kuvaavia tunnuslukuja. Lisäksi on esitetty henkilötyövuosija kustannustietoja tulosyksiköittäin.

Maksullisen toiminnan tuotot olivat 11 miljoonaa euroa ja hintatuetun maksullisen toiminnan hintatuki 0,4 miljoonaa euroa.

Koska toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyihin tietoihin sisältyy erityisesti työajan kohdentamisesta aiheutuvaa olennaista arvionvaraisuutta, ei toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voida pitää oikeina ja riittävinä.

Tuotoksesta ja laadunhallinnasta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Sisäinen valvonta

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyseissä ja tarkastettu kirjanpidon, valtuuskirjanpidon ja tuloksellisuuden laskentatoimen sekä hankintatoimen, palkkahallinnon ja omaisuuden hallinnan tarkastusten yhteydessä.

Valtuusseurannan järjestämisessä on todettu puutteita ja Puolustusvoimien tulee jatkaa valtuusseurannan kehittämistä, jotta se voi tuottaa valtion talousarviosta annetun asetuksen 54 a §:n mukaiset tiedot. Valtuuden ylittämistä on syytä pitää myös sisäisen valvonnan puutteena.

Tuloksellisuuden laskentatoimen järjestämisessä ja vuosituloksen esittämisessä on tullut esiin erityisesti työkustannusten kohdentamiseen liittyviä puutteita. Puolustusvoimien tulee jatkaa tuloksellisuuden laskentatoimensa kehittämistä, jotta se voi tuottaa valtion talousarviosta annetun asetuksen 55 §:n edellyttämät tiedot.

Kirjanpidon tarkastuksessa on tullut esiin eräiden menojen maksamiseen liittyviä sisäisen valvonnan puutteita, joiden johdosta Puolustusvoimat on ryhtynyt toimenpiteisiin.

Tarkastuksessa on tullut esiin puutteita hankintamenettelyissä, joiden johdosta Puolustusvoimien on syytä ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin.

Talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattaminen

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuun ottamatta talousarviossa uusitun valtuuden ylittämistä (1,2 miljoonaa euroa) momentilla 27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot), valtuuksien käytön seurannan järjestämistä valtion talousarviosta annetun lain 10 §:n edellyttämällä tavalla sekä maksullisen toiminnan kannattavuuden seuranta ja vuosituloksen esittämistä lain 15 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla ja lain 16 §:n tarkoittamaa tuloksellisuuden laskentatoimen järjestämistä.

Ilmoitusvelvollisuus Valtiontalouden tarkastusvirastolle

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen Puolustusvoimien tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 13.8.2010 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt valtuuden käytön seurannan järjestämiseksi valtion talousarviosta annetun lain 10 §:n ja tuloksellisuuden laskentatoimen järjestämiseksi lain 16 §:n tarkoittamalla tavalla.

Ylijohtaja

Marjatta Kimmonen

Johtava tilintarkastaja

Jani Leinonen

TIEDOKSI

Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Valtiovarainministeriö
Valtiovarain controller -toiminto
Puolustusministeriön kirjaamo
Puolustusministeriön kansliapäällikkö
Puolustusvoimain komentaja
Valtiokonttori